

PHÁP LUẬT VỀ CÔNG TY TRÁCH NHIỆM HỮU HẠN HAI THÀNH VIÊN TRỞ LÊN THEO LUẬT DOANH NGHIỆP NĂM 2020

● NGUYỄN VĂN TUẤN

TÓM TẮT:

Công ty trách nhiệm hai thành viên trở lên là loại hình doanh nghiệp được hình thành và hoạt động theo pháp luật Doanh nghiệp Việt Nam. Ở nước ta, kể từ khi Luật Doanh nghiệp được ban hành và có hiệu lực vào các năm 1999, 2005, 2014 và năm 2020, số lượng các doanh nghiệp gia tăng nhanh chóng, trong đó có loại hình doanh nghiệp là Công ty trách nhiệm hai thành viên trở lên. Tuy vậy, ngoài một số đóng góp tích cực cho xã hội thì loại hình doanh nghiệp này vẫn còn nhiều hạn chế cần được cải thiện. Bài viết phân tích một số vấn đề pháp luật về Công ty TNHH hai thành viên trở lên theo Luật Doanh nghiệp năm 2020 và đề xuất một số giải pháp khắc phục.

Từ khóa: công ty trách nhiệm hữu hạn, doanh nghiệp, Luật Doanh nghiệp, trách nhiệm hữu hạn.

1. Đặt vấn đề

Việt Nam đang trong giai đoạn hội nhập mạnh mẽ với các nước trong khu vực và quốc tế, vì vậy, nền kinh tế của đất nước đang có những thay đổi hết sức căn bản để đáp ứng nhu cầu hội nhập. Khu vực kinh tế tư nhân ngày càng phát triển, chiếm tỷ trọng lớn, linh động và làm quen dần với cạnh tranh quốc tế. Số lượng các công ty được thành lập ngày càng nhiều đáp ứng và đóng góp cho sự phát triển chung của xã hội. Trước thực trạng đó, Quốc hội đã ban hành Luật Doanh nghiệp năm 2020 thay thế Luật Doanh nghiệp năm 2014, để tạo ra sân chơi bình đẳng cho các thành phần kinh tế.

Thực tiễn cho thấy, tại Việt Nam hiện nay, Công ty trách nhiệm hữu hạn (TNHH) hai thành viên trở lên là loại hình doanh nghiệp rất được nhà đầu tư trong và ngoài nước đặc biệt quan tâm. Điều đó có thể nhận ra qua việc từ sau khi có Luật Doanh nghiệp đến nay, số lượng các doanh

niệp là Công ty TNHH hai thành viên trở lên được thành lập ngày càng nhiều. Mặc dù Công ty TNHH hai thành viên trở lên đã phần nào đáp ứng được nhu cầu của các nhà kinh doanh nhưng trên thực tế, loại hình doanh nghiệp này vẫn khiến nhiều nhà đầu tư và công chúng còn e dè bởi nhiều các yếu tố pháp luật chưa được hoàn thiện và chặt chẽ. Chính vì thế, hệ thống pháp luật doanh nghiệp Việt Nam cần phải ngày càng hoàn thiện hơn để tạo cơ sở pháp lý, tạo thuận lợi cho các nhà đầu tư đối với mô hình Công ty TNHH hai thành viên trở lên.

Do đó, Luật Doanh nghiệp năm 2020 được coi là một bước đột phá mới về thể chế, có ý nghĩa hết sức quan trọng, đã tiếp tục kế thừa, luật hóa những quy định còn chưa phù hợp của Luật Doanh nghiệp năm 2014. Mặt khác, Luật Doanh nghiệp năm 2020 đã sửa đổi, bổ sung nhiều quy định mới nhằm tháo gỡ những hạn chế, bất cập của luật cũ,

tiếp tục tạo lập môi trường đầu tư, môi trường kinh doanh thuận lợi, phù hợp với thông lệ quốc tế, tạo điều kiện thông thoáng cho các doanh nghiệp và nhà đầu tư được tự do kinh doanh.

2. Thực trạng quy định pháp luật về Công ty TNHH hai thành viên trở lên theo Luật Doanh nghiệp năm 2020

2.1. Khái lược về Công ty TNHH hai thành viên trở lên

Ở các quốc gia khác nhau, cách hiểu về Công ty TNHH hai thành viên trở lên cũng rất khác nhau. Điều 46 Luật Doanh nghiệp năm 2020 ở nước ta quy định:

“1. Công ty TNHH hai thành viên trở lên là doanh nghiệp có từ 02 đến 50 thành viên là tổ chức, cá nhân. Thành viên chịu trách nhiệm về các khoản nợ và nghĩa vụ tài sản khác của doanh nghiệp trong phạm vi số vốn đã góp vào doanh nghiệp, trừ trường hợp quy định tại khoản 4 Điều 47 của Luật này. Phần vốn góp của thành viên chỉ được chuyển nhượng theo quy định tại các điều 51, 52 và 53 của Luật này.

2. Công ty TNHH hai thành viên trở lên có tư cách pháp nhân kể từ ngày được cấp Giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp.

3. Công ty TNHH hai thành viên trở lên không được phát hành cổ phần, trừ trường hợp để chuyển đổi thành công ty cổ phần.

4. Công ty TNHH hai thành viên trở lên được phát hành trái phiếu theo quy định của Luật này và quy định khác của pháp luật có liên quan; việc phát hành trái phiếu riêng lẻ phải tuân thủ quy định tại Điều 128 và Điều 129 của Luật này” (Luật Doanh nghiệp năm 2020).

Như vậy, có thể thấy rằng, loại hình doanh nghiệp là Công ty TNHH hai thành viên trở lên theo quy định của Luật Doanh nghiệp năm 2020 tuy có một số khác biệt so với quy định của Luật Doanh nghiệp năm 2014 và Luật Doanh nghiệp các giai đoạn trước, nhưng nhìn chung, Công ty TNHH hai thành viên trở lên có một số đặc điểm được đề cập trong nội dung dưới đây.

2.2. Đặc điểm của Công ty TNHH hai thành viên trở lên

Ngoài một số đặc điểm chung mà một Công ty TNHH cần có, Công ty TNHH hai thành viên trở lên có các đặc điểm riêng như sau:

Về chủ sở hữu

Đây là mô hình công ty có sự liên kết của ít nhất

hai thành viên là cá nhân hoặc tổ chức đáp ứng điều kiện thành lập doanh nghiệp theo quy định tại Điều 17 Luật Doanh nghiệp năm 2020.

Bên cạnh đó, pháp luật có quy định về việc giới hạn thành viên của công ty là không quá 50 người. Điều này nhằm đảm bảo quá trình quản lý công ty, giúp chắc chắn các thành viên trong công ty có thể quen biết, hiểu về nhau thúc đẩy sự hợp tác và làm việc có hiệu quả.

Về vốn điều lệ của công ty

Vốn điều lệ của công ty TNHH hai thành viên trở lên khi đăng ký doanh nghiệp là tổng giá trị phần vốn góp các thành viên cam kết góp vào công ty. Thành viên phải góp vốn phần vốn góp cho công ty đủ và đúng loại tài sản như đã cam kết khi đăng ký thành lập doanh nghiệp trong thời hạn 90 ngày, kể từ ngày được cấp Giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp.

Thành viên công ty chỉ được góp vốn phần vốn góp cho công ty bằng các tài sản khác với loại tài sản đã cam kết nếu được sự tán thành của đa số thành viên còn lại. Trong thời hạn này, thành viên có các quyền và nghĩa vụ tương ứng với tỷ lệ phần vốn góp như đã cam kết góp.

Tuy nhiên, quy định về chuyển nhượng vốn trong công ty TNHH hai thành viên trở lên cũng khá đặc biệt: Theo đó, khi có nhu cầu chuyển nhượng vốn, các thành viên phải ưu tiên chuyển nhượng cho thành viên trước rồi mới đến người ngoài, trừ trường hợp yêu cầu công ty mua lại mà các thành viên công ty không mua trong thời hạn ba mươi ngày, kể từ ngày chào bán.

Về trách nhiệm tài sản của chủ sở hữu

Trách nhiệm tài sản của các thành viên trong công ty là TNHH, trong phạm vi số vốn đã góp vào công ty. Điều này giúp cho những cá nhân hoặc tổ chức là thành viên công ty TNHH hai thành viên trở lên vẫn có thể tham gia góp vốn hoặc thành lập doanh nghiệp khác.

Về tư cách pháp lý

Công ty TNHH hai thành viên trở lên là loại hình doanh nghiệp có tư cách pháp nhân. Theo đó, công ty TNHH hai thành viên trở lên sẽ có tư cách pháp nhân kể từ thời điểm được cấp giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp.

Về khả năng huy động vốn

Mặc dù công ty TNHH hai thành viên trở lên không có quyền huy động vốn bằng phát hành cổ phần (được quyền phát hành trái phiếu) giống

như công ty cổ phần. Tuy nhiên, công ty vẫn có khả năng bằng uy tín để huy động vốn từ tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước, phát hành trái phiếu hoặc tự góp thêm vốn bởi các thành viên.

3. Một số hạn chế của công ty TNHH hai thành viên trở lên và các giải pháp đề xuất

3.1. Một số hạn chế

Thứ nhất, theo Luật Doanh nghiệp năm 2020, do các thành viên trong công ty TNHH 2 thành viên trở lên chỉ chịu TNHH trong số phần vốn đã góp của mình nên uy tín của công ty và cá nhân trước đối tác, khách hàng cũng phần nào bị ảnh hưởng.

Thứ hai, Luật Doanh nghiệp năm 2020 quy định: Công ty TNHH 2 thành viên trở lên không được phát hành cổ phiếu, do đó việc huy động vốn của công ty sẽ bị hạn chế, dẫn đến khi cần mở rộng sản xuất kinh doanh công ty sẽ gặp rất nhiều khó khăn.

Thứ ba, Luật Doanh nghiệp năm 2020 quy định: số lượng thành viên trong công ty TNHH hai thành viên trở lên giới hạn chỉ là 50 người nên sẽ cũng là một hạn chế lớn trong việc muốn phát triển và thu nạp thêm thành viên mới.

3.2. Một số giải pháp đề xuất

Từ những phân tích về thực trạng quy định pháp luật về công ty TNHH hai thành viên trở lên ở trên cũng như các hạn chế, tồn tại của loại hình doanh nghiệp này, sau đây tác giả đề xuất một số giải pháp sau đây nhằm góp phần hoàn thiện các quy định pháp luật về Công ty TNHH hai thành viên trở lên:

Thứ nhất, Luật Doanh nghiệp cần bỏ quy định giới hạn số thành viên tối đa về công ty TNHH hai thành viên trở lên là 50 thành viên; hoặc nâng số lượng thành viên tối đa lên cao hơn con số 50. Điều này giúp các công ty TNHH hai thành viên trở lên có thể dễ dàng huy động vốn hơn, qua đó mở rộng quy mô hoạt động hơn nhằm tạo ra hiệu quả kinh doanh tốt.

Thứ hai, Luật Doanh nghiệp năm 2020 cần có các quy định, cơ chế thông thoáng hơn trong việc chuyển nhượng vốn góp giữa các thành viên trong công ty và giữa thành viên công ty với những thành viên bên ngoài công ty. Điều này sẽ làm cho các công ty TNHH hai thành viên trở lên trở nên linh hoạt hơn, phù hợp với một nền kinh tế hội nhập, năng động mà Việt Nam đang xây dựng.

Thứ ba, theo Luật Doanh nghiệp năm 2020, do công ty TNHH hai thành viên trở lên không được

phát hành cổ phiếu nên vốn góp của các thành viên là nguồn vốn chính để công ty tiến hành các hoạt động sản xuất kinh doanh. Trong Luật Doanh nghiệp năm 2020 (Khoản 2 điều 47) chỉ dừng lại ở các quy định về góp vốn của các thành viên mà chưa có quy định ràng buộc hay chế tài đối với người cam kết góp vốn nếu không thực hiện. Do đó, tác giả đề xuất nên bổ sung quy định: “Hết thời hạn 90 ngày, nếu người cam kết góp vốn mà vẫn chưa góp hoặc góp chưa đủ vốn đã cam kết thì khoản còn thiếu coi như là một khoản nợ của người đó đối với doanh nghiệp. Khoản nợ này sẽ được tính lãi theo lãi suất ngân hàng tại thời điểm thanh toán nợ. Thời điểm tính lãi được bắt đầu từ khi hết thời hạn 90 ngày luật định. Trong trường hợp những thành viên này không muốn tiếp tục làm thành viên của công ty thì phải nộp cho công ty một khoản tiền bằng 10% giá trị phần vốn góp mà chủ thể đó đã cam kết góp cho công ty, nhưng lại không góp”.

Thứ tư, cần mở rộng thêm các ngành nghề được phép kinh doanh, đồng thời nới lỏng các quy định trong việc chuyển đổi mô hình doanh nghiệp để các nhà đầu tư mô hình công ty TNHH hai thành viên trở lên có thể linh hoạt trong việc thay đổi mô hình doanh nghiệp khi cần mở rộng hay thu hẹp quy mô kinh doanh, nhằm phù hợp với tình hình thực tế của công ty.

4. Kết luận

Công ty TNHH hai thành viên trở lên là loại hình doanh nghiệp chiếm đa số trong các loại hình doanh nghiệp được hình thành và hoạt động theo Luật Doanh nghiệp qua các thời kỳ ở nước ta. Mặc dù có những khó khăn nhất định nhưng phải nói rằng hiện nay đây là loại hình doanh nghiệp được ưa chuộng và có những đóng góp nhất định cho sự phát triển chung của xã hội, đặc biệt là tạo công ăn việc làm cho người dân, đóng góp cho ngân sách nhà nước và tăng trưởng GDP.

Trên đây là những phân tích, trình bày của tác giả về các quy định pháp luật, các hạn chế, tồn tại của công ty TNHH hai thành viên trở lên theo Luật Doanh nghiệp năm 2020 và đề xuất một số giải pháp khắc phục. Hy vọng, các quy định pháp luật Việt Nam về loại hình công ty này trong tương lai ngày càng được hoàn thiện hơn, phù hợp với các thông lệ quốc tế nhằm tạo niềm tin cho nhà đầu tư trong và ngoài nước, tiến tới việc hội nhập quốc tế trên mọi lĩnh vực cả kinh tế và pháp luật ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Nguyễn Như Phát (2011). *Giáo trình Luật Kinh tế Việt Nam*. Nhà xuất bản Công an nhân dân.
2. Phạm Duy Nghĩa (2010). *Luật Doanh nghiệp*. Nhà xuất bản Công an nhân dân.
3. Quốc hội (2005). *Luật Doanh nghiệp*. Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
4. Quốc hội (2014). *Luật Doanh nghiệp*. Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
5. Quốc hội (2020). *Luật Doanh nghiệp*. Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.

Ngày nhận bài: 16/1/2022

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 16/2/2022

Ngày chấp nhận đăng bài: 26/2/2022

Thông tin tác giả:

NGUYỄN VĂN TUẤN

Thành ủy Bến Tre

**LEGAL ISSUES RELATING TO THE LIMITED LIABILITY
COMPANY WITH TWO OR MORE MEMBERS
UNDER THE LAW ON ENTERPRISES 2020**

● NGUYEN VAN TUAN

Provincial committee of the Party of Ben Tre Province

ABSTRACT:

A limited liability company with two or more members is a type of enterprise under the Law on Enterprises in Vietnam. Since the Law on Enterprises was promulgated and took effect in 1999, 2005, 2014 and 2020 in Vietnam, the number of enterprises including two-member limited liability companies and multi-member limited liability companies has increased rapidly. Besides some positive contributions to society, the type of limited liability company with two or more members still has some shortcomings. This paper analyzes some legal issues relating to the limited liability company with two or more members under the Law on Enterprises 2020 and proposes some solutions.

Keywords: limited liability company, enterprise, Law on Enterprise, limited liability.